Fullmäktigemotion om en kulturvälfärdsplan

Det att kultur och konst bidrar till att främja välbefinnandet och hälsan samt stärka den sociala delaktigheten är idag väl känt. Trots detta hör Österbottens välfärdsområde beklagligtvis till den minoritet av välfärdsområden som saknar en kulturvälfärdsplan. Kulturell välfärd nämns inte heller i välfärdsberättelsen eller välfärdsplanen. **Jag föreslår därför att en kulturvälfärdsplan ska utarbetas för Österbottens välfärdsområde.**

Beläggen för hur deltagande i kultur och konst påverkar hälsan och välbefinnandet är omfattande och tvärvetenskapliga. En översikt som Världshälsoorganisationen (WHO) sammanställt av mer än 3 000 studier visar att deltagande i kultur och konst kan bidra till att förebygga sjukdomar, främja den övergripande hälsan och även stödja hanteringen och behandlingen av olika sjukdomar under människans hela livscykel.

Statsrådets kulturpolitiska redogörelse (2024) betonar den kulturella välfärdens betydelse, i synnerhet när det gäller hälsofrämjande arbete, förebyggande insatser och social delaktighet. Förebyggandet av utslagning och psykiska problem bland unga lyfts fram som särskilt framgångsrika exempel. Detta är frågor som även i Österbotten kräver akuta åtgärder. Verkningsfulla metoder är bland annat uppsökande kulturarbete, rådgivning om levnadsvanor och konstterapi.

Gemensamma konstverkstäder, utställningar, gruppverksamhet och evenemang stärker sociala band, erbjuder kamratstöd och bidrar till att förebygga ensamhet. Social delaktighet utgör en central del av det övergripande välbefinnandet, eftersom det ökar känslan av delaktighet och samhörighet, vilket i sin tur har konstaterats främja både den psykiska och fysiska hälsan.

Mot denna bakgrund är det inte förvånande att riksdagens kulturutskott har betonat att kompetens inom tvärvetenskaplig kulturell välfärd bör integreras i samtliga välfärdsområdens verksamhet, med särskilt fokus på att förebygga utslagning.

I Österbottens välfärdsområde betonas det förebyggande arbetet. Livsstilsrådgivning utgör en central del av detta. Här handlar det om att stödja invånare i att göra livsstilsförändringar som främjar deras hälsa och välbefinnande. Social- och hälsovårdsministeriet har utarbetat en checklista som gör det lättare att samordna och följa upp livsstilsrådgivningen. Listan innehåller det som är viktigt att ta upp vid livsstilsrådgivningen i välfärdsområdena. Checklistan innehåller tydliga steg för hur även kulturell välfärd systematiskt kan främjas i samarbete med kommuner och organisationer.

Vasa 29.3.2026

Lotta Alhonnoro, de Gröna